

Westerlundsa gymnasiet

745 25 Enköping

Lotta Brändgården, Freddie Sahlin
Tfn: 0171-627227, 0171-625556
E-post: lotta.brandgarden@enkoping.se, freddie.sahlin@enkoping.se

Utbildningsförvaltningen, Linda Lindahl
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden,
Mats Flodin

Insatser för ökat elevantal på BF, ES, RL och VO.

När vi planerar för WGY:s verksamhet framåt räknar vi med ca 25 elever per årskurs på BF och VO samt ca 20 elever per årskurs på ES och RL. En fråga från den lokala politiken i detta sammanhang är: Hur kan vi se till att vi har det här antalet elever på dessa program när det nya gymnasiet står klart? Vad behöver vi göra på vägen dit? Och vad görs redan för att öka elevantalet?

På WGY följer vi ett årshjul där vi genomför aktiviteter för att informera om skolan och dess program. I olika forum tydliggör vi vilka program som skolan erbjuder, vad utbildningarna innebär och vilka värden vi står för och arbetar för att bibehålla. Dessa aktiviteter är: föräldramöten, informationskvällar, Öppet hus, halvdagsbesök och endagspraktik för åk 9 i kommunen.

Förutom dessa skolgemensamma aktiviteter genomför vi flera programspecifika insatser för att informera om utbildningarna och utsikterna på arbetsmarknaden i de olika branscherna. Dessa insatser redogörs för nedan, se underrubriker.

Studie- och yrkesvägledarnas (SYV:s) roll i elevens val av utbildning

Lärare och mentorer pratar återkommande med elever om program- och yrkesval och de ställer exempelvis frågan vad som avgjorde att eleven läser det program hen nu gör. I dessa samtal möts de av elevernas berättelser om hur de i valsituationen ställts inför omgivningens förväntningar om vilket program de skulle söka till. Föräldrar och vänner, men också SYV, har uttryckt vilket program man förväntas söka till, utifrån gruppstillhörighet, betyg eller kön. Tyvärr är det inte alltid dessa förväntningar stämmer med elevens vilja och intresse.

Med de informerande aktiviteter vi på skolan genomför hoppas vi kunna nå elever, föräldrar och vänner och öka förståelsen för vilka konsekvenser olika val ger. Vi vill nå ut med kunskapen om hur ett val som görs med hänsyn till andras förväntningar och förutfattade åsikter om olika utbildningars status, ofta leder till ohälsa, som i sin tur kan leda till uppnådda mål, utanförskap och exempelvis hemmasittande. Och hur motsvarande ett rätt

---

Postadress |

Westerlundiska gymnasiet
Box 915
745 25 Enköping
Sverige/Sweden

Besöksadress |

Korsängsgatan 12 (Hus A, B, C)
Sandbrogatan 2 (Hus D, E, F)
Kyrkogatan 2 (Musikskolan)
Torggatan 13 (Novisen)

Telefon | Fax

Telefon, växel: 0171-62 50 00
Fax: 0171 – 370 68 Hus A, B, C
0171 – 275 15 Hus D, E, F

Org nr | 212000-0282

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

gjort val påverkar uppnådda mål i utbildningen, den psykiska hälsan och möjligheter till framtida arbete och inkomst.

För att nå SYV i kommunen önskar jag initiera ett långsiktigt samarbete där vi programrektorerna på BF, ES, RL och VO samt WGY:s SYV bjuder in grundskolans SYV för öppna diskussioner och erfarenhetsutbyte om utbildningsval. Detta är något vi ännu genomfört utan samarbetet är i planeringsfasen. Syftet är att i kommunen utveckla en studievägledning som låter eleven göra ett val utifrån egen vilja, färdigheter och förmågor fritt från omgivningens förväntningar. Som del i samarbetet bör vi lyfta frågor om varför det är viktigt att göra ett rätt val. Att elever gör fel val innebär konsekvenser för individen och verksamheten. Några exempel är följande:

Måluppfyllelsen minskar när en elev har valt fel program. Eftersom WGY arbetar för målet att nå fler elever med examen, är detta intressant både för individen och för organisationen. Många elevärenden på skolan vittnar om elever som valt ett av de stora programmen utan att egentligen vilja eller intresse finns, med uppnådda mål som följd, och där eleven uttrycker att hen hellre velat läsa något av de små programmen.

WGY och kommunen har intresse av att behålla medborgarna på WGY eftersom elever på utbildningar i andra kommuner innebär mycket höga kostnader. Vi riskerar att en elev som först väljer fel program sedan byter till ett gymnasium i annan kommun och därmed innebär en hög kostnad för IKE.

Samtliga program drar fördelar av en bredd i intagningspoäng. När elever uppmanas välja sig bort från vissa program för att de har "för höga betyg", befästs stereotypen att elever med låga betyg söker sig till vissa program.

Vi vet att en del elever väljer de stora programmen med hög status, även om de egentligen vill och skulle lyckas bättre på något av de små programmen. Dessa små program får med detta ännu färre elever vilket kan leda till att vi behöver stänga programmen. Men de elever som går på de små programmen vill eller kan inte söka sig till andra program. Vart ska dessa grupper vända sig om vi lägger ner program och vilken blir kostnaden för individen, kommunen, samhället? De små programmens betydelse för vissa elevgrupper är ovärderliga. Dessa elever uppger att de ser programmet som enda alternativ. Den specifika miljö som programmet erbjuder och relationen till lärare och elever inom det specifika området, är vad de behöver för att klara av en skolvardag och i många fall ett socialt sammanhang.

Aktiviteter för att nå fler elever till estetiska programmet (ES)

Rosabandet-konsert

Konserten är ett samarbete mellan WGY, grundskolor och Kulturskolan och har genomförts sedan 2015. Elever från de tre utbildningarna genomför tillsammans en konsert på kvällstid för allmänheten. Genom samarbetet ges grundskoleelever inblick i utbildningen på ES och får en naturlig kontakt med lärare och elever.

Julkonsert

ES bjuder in högstadieskolor på dagtid och ger en offentlig konsert på kvällstid.

Estetshow

Programmets största projekt är en vårshow. Eleverna arbetar med alla delar i detta projekt och resulterar i en show i april.

Vårkonsert

I maj ges konsert för piano och sång i Vårfrukyrkan på kvällstid.

Workshops

ES bjuder under läsåret in föreläsare från SVT, Mediabranschen, Filmbranschen till olika workshops. Till dessa bjuds kommunens åk 8 och 9 in.

APL

Efter nämndbeslut i januari 2019 har elever på ES möjlighet att göra APL på företaget Mediatec. Detta ger elever möjlighet till en alltid uppdaterad utbildning samt möjligheter för programmet att sprida förståelsen för vilka arbetsmöjligheter som finns i branschen.

Endagspraktik

Många elever från åk 9 brukar delta i verksamheten under en dag på ES.

Besök på grundskolor åk 9

Utöver de WGY-gemensamma informationskvällarna på grundskolorna, besöker elever och lärare från ES grundskolornas åk 9 genom musiklärarna på plats. Eleverna både spelar och informerar under dessa besök, som äger rum i januari/februari.

Tidningsreportage

Programmet kontaktar alltid lokaltidningar vid konserter och andra aktiviteter för att sprida kännedom om utbildningen.

Kulturskolan

Lärare på ES informerar Kulturskolans musik- och danslärare om vår verksamhet för att de ska kunna föra informationen vidare till sina elever.

Informationsblad

Elever och lärare på programmet framställer egna informationsblad.

Sociala medier

Programmet publicerar löpande på Facebook och Instagram för att sprida kännedom om utbildningen.

Planerad sommarskola

Detta läsår har vi planerat att genomföra sommarskola för elever i åk 8 den första veckan efter skolavslutningen. Enligt planeringen ska elever få delta i aktiviteter på ES med ett par lärare varje dag. Syftet är att sprida kunskap om utbildningen och öka intresset hos eleverna. Coronaepidemin gör dock att vi inte vet om denna aktivitet går att genomföra i juni, om inte kommer vi att genomföra den i november eller juni nästa läsår.

Aktiviteter för att nå fler elever till restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)**Publik verksamhet**

Programmet arrangerar flera evenemang under läsåret där eleverna står för planering och genomförande med handledning av lärarna. Två dagar i veckan driver programmet **lunchrestaurangen Novisen**, vid sex tillfällen arrangeras **gastrokvällar**, en gång per år **Honungens dag** och några kvällar per år arrangeras **pubaftnar**. I december arrangeras

julbord, både publika och abonnerade samt catering av jultrallrikar. **Allmänheten beställer catering** även vid andra tillfällen under året samt **abonnerar Novisen** för exempelvis födelsedagar och högtider. **Kommunen abonnerar Novisen** vid olika tillfällen för att uppmärksamma våra ledsagare och volontärer, och **fackförbund och föreningar abonnerar Novisen** för årsmiddagar, festligheter och sammankomster.

Elevernas **gymnasiearbete** redovisas publikt mot slutet av läsåret i ett arrangemang på kvällstid.

Prao, elever åk 8

RL har inlett ett samarbete med grundskolornas åk 8 där praoelever deltar i verksamheten under en vecka. Eleverna får här delta i den dagliga undervisningen, både på dagtid i teoretisk och praktisk undervisning, i kök och servering när programmets elever håller lunchrestaurangen Novisen öppen, samt i arrangemang på kvällstid (se ovan).

Endagspraktik

Många elever från åk 9 brukar delta i verksamheten under en dag på RL.

Besök på grundskolor åk 9

Utöver de WGY-gemensamma informationskvällarna på grundskolorna, besöker elever och lärare från RL grundskolornas åk 9. Dessa besök sker i mindre sammanhang för att öppna för dialog mellan representanter från RL och elever.

Validering av personal, Måltidsservice

Lärare på RL validerar och utbildar personal på Måltidsservice för att dessa ska ges möjlighet till en tillsvidareanställning. Valideringen omfattar regelbundna träffar under en termin, där undervisning och examinationer genomförs. Under pågående termin valideras tre personer. Både verksamheten och individen är hjälpta av denna validering, som kompetensförsörjning och som en väg in på arbetsmarknaden.

Programråd

Genom regelbundna programråd sprider programmet kunskap om utbildningen och bibehåller samarbetet mellan bransch och skola.

Årets pedagoger

Arbetslag RL fick i december 2019 ta emot utmärkelsen Enköpings kommuns bästa pedagoger!

Planerad sommarskola

Detta läsåar har vi planerat att genomföra sommarskola för elever i åk 8 den första veckan efter skolavslutningen. Enligt planeringen ska elever få delta i aktiviteter på RL med ett par lärare varje dag. Syftet är att sprida kunskap om utbildningen och öka intresset hos eleverna. Coronaepidemin gör dock att vi inte vet om denna aktivitet går att genomföra i juni, om inte kommer vi att genomföra den i november eller juni nästa läsåar.

Lotta Brändgården

Programrektor på ES och RL

Barn- och fritidsprogrammet (BF) och vård- och omsorgsprogrammet (VO)

Marknadsföring av BF och VO görs framför allt genom de kanaler och med det upparbetade årshjul av marknadsföringsaktiviteter som hela WGY följer, exempelvis besök på kommunens grundskolor, öppet hus, halvdagsbesök och endagspraktik.

Det pågår utöver det ett ökande samarbete mellan gymnasiet och de branscher/verksamheter där bemanningsbehoven är mycket stora och där det fortfarande finns en otillräcklig matchning mellan arbetstillfällen och elever på berörd utbildning. Vid öppet hus finns representanter från Vård- och omsorgsförvaltningen på plats i skolan för att ge ytterligare tyngd åt utbildningar som verkligen leder till jobb; det gäller både för barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet, vars elever efter examen är uppskattade medarbetare inom både förskola, vården och LSS.

Ett annat sätt att synliggöra behovet av utbildad personal inom barnomsorg, äldreomsorg och LSS – och därmed förstärka befintliga studenters utbildningsval – sker genom att dessa enheter ges möjlighet att på olika sätt informera om sina behov av personal, t ex inför lov och semesterperioder vilket ger återkommande kvitto på att den utbildade eleven är eftertraktad på arbetsmarknaden.

Vid återkommande programråd för de yrkesförberedande programmen - där företrädare från berörda branscher finns representerade - är arbetsliv och jobbmöjligheter ett stående inslag på agendan. Det mest organiserade samarbetet med branschen sker inom ramen för Vård- och omsorgscollege, som är en rikstäckande organisation med nationella, regionala och lokala forum för samverkan mellan arbetsgivare, fackliga företrädare och utbildningsanordnare inom vård- och omsorgsyren. VOC i Uppsala län har i uppdrag från sin regionala ledningsgrupp att

- bidra till att lösa framtida rekryteringsbehov,
- vara en kvalitetsstämpel för en attraktiv utbildning för elever
- vara ett forum för gemensamma kompetensförsörjningsfrågor

På VO finns sedan många år ett upparbetat samarbete med räddningstjänsten inom ramen för kursen Räddningsmedicin och Akutsjukvård. Här får eleverna möta situationer som man hittills mest stött på i amerikanska sjukhusserier; att rädda liv under dramatiska omständigheter såsom att rädda en person ur brinnande lokal och livräddning vid vatten. De här inslagen – som är mycket uppskattade av eleverna och mycket värdefulla inslag i utbildningen – har potential att marknadsföras mer och avsikten är att göra det framöver.

Under hösten 2020 finns planer på att tillsammans med vårt lokala vård- och omsorgscollege i ett samarbete rikta strålkastarljuset på utbildning inom vårddyrket och den breda arbetsmarknad som finns därefter. Meningsfullheten i arbetet med människor kan inte överskattas, och fortsatt rapportering om rekryteringsbehov inom vårddyrkena sänder tydliga signaler om var det finns jobb.

År 2020 har Corona och COVID-19 påvisat samhällets behov av god tillgång till sjukvård och omsorg; hur kommer vården att förändras efter att pandemin är över? Hur kommer intresset för vården att förändras?

Genom återkommande och alltid mycket uppskattade aktiviteter på BF för barn i förskola och ungdomar i gymnasiesärskola visar programmets elever de färdigheter de har lärt sig, samtidigt som det synliggör utbildningen för det omkringliggande samhället. Här pågår ett arbete som bedöms ge ringar på vattnet efterhand. Behoven av utbildad personal inom barnomsorgen är en alltid aktuell fråga vid programråden på BF. Genom denna gymnasieutbildning sker ett årligt kompetenstillskott till en bransch som har svårigheter att rekrytera utbildad personal.

Internt sker det på både BF och VO ett konstruktivt utvecklingsarbete som bidrar till att förstärka en redan mycket god trivsel och upplevd trygghet hos eleverna. Strukturer byggs mellan skola och de verksamheter vi utbildar för, som underlättar och ökar våra kontaktytor.

Med bemötandefrågor nästintill dagligen på agendan växer det hos eleverna på dessa program fram en verklig kompetens i att bemöta människor så som de vill bli bemötta; en ovärderlig förmåga för kommande arbete med människor i allmänhet, och för arbete med människor i beroendeställning i synnerhet.

Freddie Sahlin

Programrektor för BF och VO